

Spis treści

I. Sprawność badania klinicznego i sposób dokumentacji

1. Od objawu do decyzji leczniczych — zasady rozumowania klinicznego	16
Cele zbierania i analizy danych o chorym	16
Wywiady	17
Model myślenia lekarskiego	18
Sprawność rozpoznawcza objawu lub badań pracownianych	20
Obserwacje prawdziwie lub fałszywie dodatnie albo ujemne	22
Łączenie informacji uzyskanych w czasie badania fizycznego i w testach laboratoryjnych	23
Statystyczne prawdopodobieństwo występowania choroby w populacji i w pojedynczym przypadku	23
Interpretacja danych o chorym	25
Ustalenie wstępnego rozpoznania i listy problemów	26
Ograniczenia modelu myślenia lekarskiego	27
2. Historia choroby ukierunkowana na problemy chorego	29
Schemat historii choroby	33
Formularz historii choroby	33
Sposób prezentacji danych o chorym — konsultacja, zebranie lekarskie	39

II. Badanie psychospołecznego profilu pacjenta i badanie rodzinne

3. Określenie psychospołecznego profilu chorego	42
Zapis danych demograficznych	42
Ocena cech osobowości chorego	42
Charakteryzowanie wiedzy pacjenta o chorobie	44
Zawód i praca	45
Ocena warunków mieszkaniowych i materialnych	46
Uzyskiwanie informacji o stylu życia, codziennych zajęciach i zainteresowaniach	46
Ocena związków chorego z rodziną	47
Ocena stosunków chorego z szerszym środowiskiem społecznym	49
4. Ocena związku między stanem zdrowia badanego a stanem zdrowia członków jego rodziny	51
Wywiady rodzinne	51

III. Wywiady

5. Badanie dolegliwości ogólnych	56
Osobowość pacjenta — kogo badamy	56

Dolegliwości ogólne	60
Oslabienie ogólne, znużenie, wyczerpanie	60
Zmiany masy ciała, zaburzenia związane z odżywianiem	60
Trudności w odżywianiu	64
Spaczone łaknienie, spożywanie substancji nie przeznaczonych do jedzenia, żarłoczność	66
Wzmózone pragnienie	66
Gorączka i dreszcze	70
Nadmierne pocenie	75
Informacja sugerująca zwiększoną podatność na zakażenia — podejrzenie upośledzenia odporności	76
Dolegliwości i okoliczności nakazujące podejrzenie AIDS	78
6. Dolegliwości i samoobserwacja skóry	81
Świąd skóry	83
Spostrzeżenia osoby badanej dotyczące znamion skóry	85
Nie gojące się owrzodzenie	86
7. Zaburzenia widzenia, słuchu i zawroty głowy	87
Zaburzenia widzenia	87
Upośledzenie słuchu	88
Szum w uszach	90
Zawroty głowy	91
8. Dolegliwości ze strony układu oddechowego	94
Krwawienie z nosa	94
„Zapalenie zatok”	95
Chrypka	96
Duszność, zadyszka, uczucie braku powietrza	97
Napadowe, słyszalne przy oddychaniu świsty i furczenia — napadowy skurcz oskrzeli, astma	101
Kaszel, wykrztuszanie wydzieliny oskrzelowej	103
Krwioplucie	106
Informacja o leczeniu z powodu gruźlicy lub o narażeniu na zakażenie gruźlicą	109
Informacja o uprzednio wykonanym zdjęciu rentgenowskim klatki piersiowej	110
Informacja o próbie tuberkulinowej	111
Rzekoma grypa — infekcje dróg oddechowych i płuc	111
Nalóg palenia tytoniu	113
Informacja o wdychaniu szczególnie zanieczyszczonego powietrza	114
9. Dolegliwości lub samoobserwacje pacjentów w zakresie układu sercowo-naczyniowego	117
Zdolność do wykonywania wysiłków fizycznych, sprawność fizyczna	117
Samoobserwacja dolegliwości ze strony serca	119
Bóle w klatce piersiowej	120
Dychawica (astma) sercowa	128
Omdlenie	129
Kołatanie (palpitacje) serca	131
Podwyższone ciśnienie tętnicze krwi	132
Ostra choroba reumatyczna w przeszłości lub jej podejrzenie w czasie badania	134
Wywiady rodzinne odnoszące się do chorób serca	135
Chromanie przestankowe	136
10. Dolegliwości w chorobach układu pokarmowego	139
Bóle brzucha	139
Niestrawność i wzdęcie	144
Nudności i odruchy wymiotne bez wymiotów	145
Wymioty	146
Zgaga	149

Powiększenie brzucha	149
Zaburzenia połykania	150
Przepuklina	153
Zaparcie	154
Biegunka	155
Obecność świeżej krwi w stolcu. Krwotok z odbytnicy	157
Smoliste stolce	158
Guzy krwawnicze odbytu	161
Żółtaczka	161
Choroby dróg żółciowych	162
Przebyte zapalenie trzustki	163
Informacja o uprzednim leczeniu z powodu choroby wrzodowej	164
Przebyte operacje w obrębie przewodu pokarmowego	166
Alkoholizm	166
11. Dolegliwości w chorobach układu moczowego	168
Zaburzenia w oddawaniu moczu (dyzuria)	168
Kamica układu moczowego	171
Ból w okolicy lędźwiowej (lumbalgia)	173
Krwimocz	174
Zakażenie dróg moczowych	175
Wydzielina z cewki moczowej	176
Oddawanie moczu w nocy (nykturia)	176
Wywiady rodzinne z zakresu chorób nerek	177
Kiła	178
12. Dolegliwości ze strony kobiecych narządów płciowych	180
Ocena cyklu miesięczkowego i jego zaburzeń	180
Nieprawidłowe krwawienia z pochwy	185
Ból w obrębie miednicy	185
Uplawy	186
Uczucie obecności „guza” lub nadmiernego wypełnienia w obrębie dolnej części brzucha albo miednicy	187
Niektóre zaburzenia sfery seksualnej	187
Stosowanie środków antykoncepcyjnych	188
13. Dolegliwości ze strony narządów płciowych u mężczyzn	189
Zniekształcenia lub uszkodzenia męskich narządów płciowych	189
Impotencja	190
Niektóre inne zaburzenia ze sfery seksualnej	192
Badanie ukierunkowania homoseksualnego lub biseksualnego	193
14. Samokontrolne badanie sutka	195
Guzek sutka	195
Ból i obrzmienie sutka	195
Wydzielina z brodawki sutkowej	196
15. Dolegliwości i zauważane przez samych chorych objawy w endokrynopatiach	197
Zbyt niski wzrost	197
Zbyt wysoki wzrost	199
Chudnięcie w endokrynopatiach	201
Nadmiar masy ciała w endokrynopatiach	202
Łysienie z przyczyn endokrynnych	202
Nadmierne lub nieprawidłowe owłosienie	202
Dolegliwości sugerujące upośledzenie wydzielania hormonów podwzgórza lub przedniego płata przysadki mózgowej	204
Dolegliwości i samoobserwacja chorego w przewlekłej niewydolności kory nad- nerczy	205

Samoobserwacje chorych sugerujące nadczynność kory nadnerczy	205
Dolegliwości i obserwacje objawów w guzie chromocłonny nadnerczy	207
Informacje o obserwacjach objawów ze strony gruczołu tarczowego	208
Upośledzenie tolerancji ciepła lub zimna	212
Informacja o operacji w obrębie szyi lub o naświetlaniu w tej okolicy	213
Samoobserwacja wola obojętnego	213
Guzy gruczołu tarczowego	214
Podjęzienie nadczynności gruczołów przytarczycznych	215
Samoobserwacja tężyczki	217
Zaburzenia czynności gonad	217
Rakowiak jelita	217
Dolegliwości, objawy i wskaźniki cukrzycy	218
16. Dolegliwości, objawy i samoobserwacja w chorobach układu krwiotwórczego	221
Podjęzienie niedokrwistości	221
Skłonność do krwotoków lub wylewów krwi pod skórę	222
17. Dolegliwości ze strony stawów	225
Utrudnienie ruchów. Uczucie sztywności w stawach	225
Bóle stawów	226
Samoobserwacja obrzęku lub obrzmienia stawu albo jego okolicy	226
18. Dolegliwości i samoobserwacja układu nerwowego	229
Ból głowy	229
Samoobserwacja właściwych zawrotów głowy (<i>vertigo</i>): braku orientacji w przestrzeni połączanego z wrażeniem ruchu	231
Samoobserwacja dotycząca napadów drgawek. Informacja o padaczce	232
Samoobserwacja krótkotrwałych, nawrotowych objawów neurologicznych dotyczących mózgu	234
Informacja o przebytych udarze mózgu	236
Uraz głowy	238
Skargi na bóle o różnym charakterze	239
Samoobserwacja „samoistnych” zmian czucia — dyzestezje	239
Skargi na zmęczenie, osłabienie, wyczerpanie	240
Bolesnie odczuwane skurcze mięśni	241
19. Dolegliwości psychoemocjonalne	244
Dolegliwości spowodowane zaburzeniami w sferze psychiki i emocji, wywołane przez przez choroby somatyczne	244
Powiązania między sferami zaburzeń emocjonalnych i społecznych: postawy i zachowania, reakcje stresowe	245
Lęk i samoobserwacja stanu lękowego	247
Samoobserwacja przygnębienia i depresji	249
Utrata kontroli emocji	250
Zaburzenia snu	250
20. Wybrane informacje o uprzednim leczeniu	253
Alergia polekowa	253
Leczenie psychiatryczne w przeszłości	254
Uzależnienie od różnych substancji, podjęzienie narkomanii	254
Przebyte szczepienia obowiązkowe i dodatkowe	255
Poprzednie pobyty w szpitalu	256
Informacja o uprzednio i obecnie przyjmowanych lekach	256

IV. Badanie fizyczne (przedmiotowe)

21. Warunki i plan badania fizycznego	258
Kanon badania fizycznego	259

22. Badanie ogólnych objawów	263
Objawy życiowe	266
Badanie wzrostu	267
Masa ciała	270
Genetyczne uwarunkowanie otyłości klinicznej	274
Antropometria kliniczna, drugorzędowe, trzeciorzędowe cechy płciowe	281
23. Badanie skóry	285
Barwa skóry	289
Badanie obrzęków	293
Badanie paznokci	297
Badanie włosów	301
24. Badanie głowy i szyi	303
Badanie głowy	303
Badanie oczu	305
Badanie ucha zewnętrznego i środkowego	321
Badanie nosa i zatok przynosowych	323
Badanie jamy ustnej i gardła	324
Badanie szyi	335
25. Badanie klatki piersiowej i płuc	345
Sposób badania	351
26. Badanie gruczołów sutkowych	373
27. Badanie serca, tętnic i żył	377
Badanie serca	377
Badanie tętnic	410
Badanie tętna	411
Badanie ciśnienia tętniczego krwi	417
Badanie stanu krążenia krwi w kończynach	420
Badanie układu żylnego kończyn dolnych	426
28. Badanie brzucha	429
29. Badanie odbytu i odbytnicy	451
30. Badanie zewnętrzne narządu rodnego	454
31. Badanie narządów płciowych męskich oraz przepuklin	459
32. Badanie układu ruchu	463
33. Badanie układu nerwowego	470
34. Badanie funkcji umysłowych i możliwości edukacyjnych w zakresie adaptacji do choroby	488

V. Badania pracowniane

35. Badania pracowniane bezpośrednio uzupełniające badanie lekarskie	492
Informacje ogólne	492
36. Podstawowe badania pracowniane	497
Ogólne badanie moczu	497
Badanie morfologiczne krwi obwodowej	498
Badanie radiologiczne klatki piersiowej — współpraca z radiologiem	503
Elektrokardiogram	508
Badanie ultrasonograficzne	529
Piśmiennictwo — źródła	534
Skorowidz rzeczowy	537